

Jaarverslag Gemeenteopbouwwerk 2017

Gemeenteopbouw voltrekt zich in het spanningsveld tussen de visie op Gods werkelijkheid en onze werkelijkheid, tussen norm en feitelijkheid, ideaal en empirie. In dat spanningsveld vonden het afgelopen jaar gebruikelijke activiteiten plaats, zoals de regio-brede gezamenlijke bijeenkomsten, de verspreiding van de Veertigdagen kalender, de Beraadstag, gezamenlijke viering van de Wereldbroederschapdag in Haren, de GDS-broederschapdag in het najaar in Groningen, de periodieke GDS-Nieuwsbrief, het bijhouden van de website en de gezamenlijke buitendag in Norg. Hieronder volgen de belangrijkste activiteiten waar ik als gemeenteopbouwwerker in de ontwikkeling ervan en de uitvoering verantwoordelijk voor droeg.

40 DAGENKALENDER.

Hoewel de kalender wordt door velen gemeenteleden wordt gewaardeerd en ervaren als regiobrede onderlinge verbondenheid over de grenzen van de gemeenten heen, zien we inmiddels een gestage teruggang in het aantal ingestuurde bijdragen. Dit is een element van zorg. Herhaaldelijk oproepen in de Nieuwsbrief om poëzie en proza voor de kalender in te sturen, maakte dat er net voldoende bijdragen waren. Er werden 625 kalenders gedrukt en verspreid.

WERELDBROEDERSCHAPSDAG 2017

De doopsgezinde gemeente Haren verwelkomde de gemeenten uit de regio voor de viering van Wereldbroederschapdag op 22 januari. Het werd een volle kerk. Het thema van de viering luidde: 'Mijn roepen wordt gehoord'. Ds. Yvette Krol en ds. Jacob Kikkert gingen voor. Kinderen en jongeren van het Regioweekend werden betrokken in de viering en werden geïnterviewd aan de de ronde tafel van DWDD (Dat Wat Doopsgezinden Denken). Liedjes van Trijntje Oosterhuis (Ken je mij) en U2 (40) werden beluisterd. De 40-dagenkalenders werden na de viering aan de verschillende gemeenten meegegeven.

GDS BERAADSMIDDAG 4 MAART 2017

Zo'n veertig aanwezigen uit de GDS-gemeenten waren aanwezig in de Vermaning in Haren waar br. Henk Stenvers een uiteenzetting gaf aan de hand van de notitie 'Lopen op het water' die hij tijdens zijn studieverlof had geschreven. Br. Stenvers lichtte toe hoe de wereld om ons heen is veranderd de afgelopen decennia. Hoe die eenvoudigweg niet meer te vergelijken is met de wereld waarin de meesten van ons opgroeiden en lid werden van de gemeente, hoewel de gemeenten nog wel grotendeels volgens dezelfde structuren en opzet bestaan. En hoe ontzettend veel energie er de afgelopen veertig jaar is gestoken in het in stand houden of herstellen van precies dat: 'hoe het vroeger was.' Nieuwe generaties en nieuwe tijden vragen om een andere vorm, een vorm die niet bedacht kan worden maar die volgens bv. Stenvers vanzelf zal ontstaan. Niet nadenken, maar doen. Net als Petrus; uit het schommelende bootje durven stappen, refererend aan Mattheus 14: 22-33. Ds. Yvette Krol vervolgde met een korte inleiding over de ontwikkelingen in het GDS gebied in de laatste jaren aan de hand van het Groninger landschap, waar op een gegeven moment wierden en terpjes ontstonden, met huizen en kerkjes. Ook de gemeenten in de GDS regio zijn een verzameling van wierden en kerkjes, die op zichzelf staan, maar die tegelijkertijd bij elkaar horen. Vandaag de dag zijn die kerkjes op die wierden opnieuw kwetsbaar geworden. Niet het water vormt een bedreiging, maar gebrek aan geld of menskracht, om wat er is in stand te kunnen houden. De vraag hoe het van hieruit verder zou kunnen gaan werd verdeeld over drie gespreksgroepen met drie verschillende thema's. Samengevat in: Geen geld, hoe verder? Geen menskracht, hoe verder? Geen beweging, hoe verder? Naderhand werden de belangrijkste bevindingen weer teruggegeven in de plenaire afsluiting.

VERMANINGSPAD 2017

Veel tijd en energie is gaan zitten in de organisatie van het Vermaningspad 2017. Deze vond plaats op Hemelvaartsdag (25 mei) en werd georganiseerd door de GDS, in samenwerking met de doopsgezinde gemeenten Eenrum, Middelstum, Uithuizen en Zeerijp-Zijldijk. In de voorbereiding waren er een aantal overlegsituaties met vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten en werden fiets- en autoroutes van verschillende lengte uitgezet die voerden lang de vier genoemde Vermaningen. De route voerde tevens langs oude vermaanplaatsen waar zich ooit gemeenten bevonden van Oude Vlamingen en Friezen. Onderweg was er in een aantal Vermaningen gelegenheid om een kopje koffie of thee te drinken. In de Vermaning te Uithuizen was een kleine tentoonstelling van historische doopsgezinde boeken waaronder een Biestkensbijbel uit 1721 afkomstig uit Giethoorn. Aan het Vermaningspad namen een kleine 250 mensen 'uit den lande' deel. In de afsluitende viering in de overvolle Vermaning van Zijldijk ging ds. Fokke Fennema voor.

BUITENDAG VOOR GDS GEMEENTEN

De viering van de gezamenlijke buitendag vond plaats op 25 juni in Norg in de accommodatie van de café-zalencentrum 'Zwaneveld'. Zo'n 85 deelnemers uit onze gemeenten waren naar Norg getrokken. Velen hadden een lekkernij voor bij de koffie meegenomen. Thema was het bekende kwatrijn: Dopen wat (maar) mondig is. Spreken dat bondig is. Vrij in 't Christelijk Geloven, Daden gaan woorden te boven. Er was een korte viering waarin deze spreuk centraal stond en vervolgens werd er in kleinere groepen verder gesproken en eigen 'wandborden' gemaakt die iets zouden laten zien van wat een doopsgezinde identiteit zou kunnen zijn. De Morgen werd afgesloten met een goed verzorgde lunch.

GDS BROEDERSCHAPSDAG 2017

De Regionale broederschapdag werd op 1 oktober 2016 gehouden in de Vermaning in Groningen. Ds. Jacob Kikkert ging voor in de dienst met het thema: 'Overal wonen, ergens thuis', ingegeven door de veranderingen (krimp) waar we als doopsgezinde gemeenten in de regio de komende jaren voor komen te staan. Aan het begin van de viering stonden we stil bij wat we 'van buiten mee naar binnen brachten en wilden delen, en loslaten'. Er kwamen waardevolle en ontroerende bijdragen van verschillende aanwezigen. In de dienst zelf werd naast de overdenking door een aantal leden gereflecteerd op wat het begrip 'thuis' voor hen betekende, en hoe dat wellicht veranderde in het verder verloop van hun leven. Het vervolgprogramma bestond uit drie workshops: De eerste workshop ging bezig met een dansvorm onder begeleiding van Mariska van 't Hart. De tweede workshop was rond het thema 'Verhuizen, herinneringen aan de plek waar je opgroeide', onder begeleiding van Atsje v.d. Meer. En in een derde workshop met als thema 'Zicht op toekomst: hoe werk je aan visie' a.d.h. van het boekje van de zes voorgangers GGO, werd geleid door Vicky van der Linden en Jacob Kikkert. De afsluiting was met een feestelijke lunch.

PR, BELEID, VISIE EN REGIONALE SAMENWERKING

Door het jaar heen werd de website actueel gehouden, van relevante informatie voorzien en van een nieuw logo voorzien. Er werden GDS-Nieuwsbrieven samengesteld en verstuurd. Wat de laatste betreft, het lag in de bedoeling om eens per kwartaal een bericht te doen uitgaan, en verder zoveel als nodig werd geacht. De Nieuwsbrief wordt naar de secretariaten van de kerkenraden gestuurd met het verzoek deze via de eigen kanalen te verspreiden. Er waren een aantal incidentele ontmoetingen met gemeenten vanuit het gemeenteopbouwwerk, steeds vanuit de visie op het faciliteren — en het kunnen ervaren — van verbondenheid tussen gemeenten onderling en het stimuleren van onderlinge samenwerking. Er waren een aantal bijeenkomsten van het convent van predikanten. Voorts was er vanuit het gemeenteopbouwwerk structureel de reflectie op de huidige situatie van de doopsgezinde gemeenten in de GDS-regio en werd deze gevraagd en ongevraagd uitgedragen: Vanuit het perspectief van gemeenteopbouwwerk is een van de valkuilen van krimpende gemeenten, dat de ernst van de situatie onvoldoende onderkend wordt, en dat gemeenten zich onvoldoende realiseren dat oude paradigma's van gemeente-zijn niet meer voldoen. Grondgedachte is dat we niet te maken hebben met een tijdperk van verandering, maar met een verandering van tijdperk! Het is de Amerikaanse baptisten-theoloog Jeffrey D. Jones in zijn boek 'Finding Hope' (2015) die voor mij daarin verhelderend is. Om de vijfhonderd jaar is het volgens Jones raak: de kerk moet fundamenteel op de schop. De Reformatie ligt vijfhonderd jaar achter ons en nu is er een nieuwe periode van transitie. Restauratie en onderhoud van wat is schiet dan tekort. Oude patronen en praktijken zullen moeten sterven, want zonder 'dood' is er geen opstanding. Wat de betekenis daarvan zou kunnen zijn voor de gemeenten in onze GDS regio, is een spannende vraag. Vanuit het gemeenteopbouwwerk begint beantwoorden van die vraag met in alle openheid op zoek gaan naar Gods bedoelingen voor deze tijd. Die zoektocht heeft slechts kans van slagen als wij als doopsgezinde gemeenten, bereid blijven elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan over wegen van toenadering en samenwerking. Het GDS gemeenteopbouwwerk is daarin faciliterend, onder andere met het scheppen van de voorwaarden daartoe. Denk aan de WFD, de Beraadsmiddag, de gezamenlijke buitendag en de GDS-Broederschapdag. Steeds vanuit het oogpunt mensen samen te brengen

BESTUUR EN LEDENVERGADERING

Voorts waren er ook de periodiek bestuursvergaderingen waarbij ik meestal aanwezig was om de voortgang van het Opbouwwerk te bespreken en mee te denken over actiepunten en beleid. In de GDS ledenvergaderingen in het voorjaar en in het najaar berichtte ik over mijn werkzaamheden.

Ds. Jacob Kikkert,
Gemeente opbouwwerker vanwege de GDS, maart 2018